

בית המשפט המחוזי בתל אביב - יפו בשבתו כבית-משפט לערעורים אזרחיים

עמ"ש 32172-11-17 ש.נ' ש.

תיק חיצוני:

לפני כבוד השופטים שבח יהודית, סג"נ, שאול שוחט, סג"נ, יונה אטדגי

בעניין: ע.ש. (קטינה)

מערער א.א.ש.
בעצמו

נגד

משיבה נ.ש.
ע"י ב"כ עו"ד רות טוב-לי

מיני-רציו:

* ביהמ"ש המחוזי דחה ברוב דעות ערעור על גובה מזונות קטינה שיחול על האב בהגיעה הקטינה לגיל 6. בין היתר, לעמדת השופטת שבח יש להעלות את הסך של 1400 ₪, הנוהג מזה שנים ביחס לצרכי קטינים שאינם טעונים הוכחה, לכדי סך של 1600-1700 ₪; בכל הנוגע לפסיקת המזונות בעקבות בע"מ 919/15, השופטת שבח סבורה כי אין מקום להכרעה לפי נוסחה מתמטית קבועה המשקללת באופן קר את היחס בין זמני השהות ובין היכולות הכלכליות, והגוזרת את סכום המזונות הראוי מתוך אומדן צרכי הקטין לפי יחס זה; עוד לשיטתה, ראוי להנהיג גם ביחס לקביעת שיעור המזונות את מבחן "מעוף הציפור" הנהוג בהערכת גובה הפיצוי בתיקי נזיקין על ידי ערכאת הערעור.

* משפחה – מזונות ילדים – בעקבות בעמ 919/15

ערעור על פס"ד שניתן בביהמ"ש לענייני משפחה בגדרו הכריע ביהמ"ש בשאלת חלוקת זמני השהות של הקטינה עם הוריה ובשאלת חלוקת נטל הנשיאה במזונותיה, לפני הגיעה לגיל 6 שנים ואחרי הגיעה לגיל זה (נוכח הלכת בע"מ 919/15). הערעור צומצם לסוגיית המזונות מעבר לגיל 6 ולנושא נוסף – חלוקת נטל ההסעות במסגרת הסדרי השהות. בהתאם לפסה"ד, לכשתגיע הקטינה לגיל שש, על האב לשלם לאם בגין מזונות הקטינה, מדורה והוצאות מדורה – סך כולל של 850 ₪. כן חייב ביהמ"ש את הצדדים לשאת בהוצאות, חינוך והוצאות רפואיות חריגות, ביחס של 40% המערער 60% המשיבה. לטענת המערער, לא היה מקום לחייבו במזונות הקטינה ויש אף לזכותו בסכום כספי שיהא על המשיבה לשלם.

ביהמ"ש המחוזי דחה את הערעור ברוב דעות מהטעמים הבאים:

את קביעת סכום המזונות לעיל ביסס בימ"ש קמא על הנחתו לפיה מתבטאים צרכי הקטינה (ללא אבחנה בין צרכים תלו" שהות לבין אלו שאינם תלויים) בסך של 1200 ₪ לחודש, מדורה בסך 900 ₪ לחודש והוצאות

מדורה בסך של 280 ש"ח לחודש; על זמני השהות: 43% (האב) 57% (האם), ועל פערי ההשתכרות: 11,000 ₪ ברוטו (האב) ו- 19,000 ₪ ברוטו (האם).

השופט שוחט בדעת מיעוט סבור כי יש לקבל את הערעור בעניין המזונות ולדחות את הערעור בעניין ההסעות: בהסתמך על הנתונים העובדתיים לעיל, בהם לא מצא השופט שוחט להתערב, ובהסתמך על בע"מ 919/15, תוך מתן ביטוי מתמטי מדויק לזמני השהות ולפערי ההשתכרות הפנויות (תוך הבהרה, בין היתר כי יחס ההכנסות הנכון הוא – 53% המשיבה ו- 47% המערער), סבור השופט שוחט כי יש להפחית את סכום החיוב הכולל שיידרש המערער לשלם בעבור הקטינה בהגיעה לגיל שש (הכולל כאמור גם מדור וגם הוצאות מדור) לסך של 483 ₪ לחודש. השופט שוחט ער להלכה לפיה קביעת שיעור המזונות מסור לשיקול דעתה של הערכאה הדיונית ובימ"ש של ערעור לא יתערב אלא אם כן נתפסה היא לשיקולים מופרכים או בלתי חוקיים, או אם התעלמה משיקולים שהיה עליה להביאם בחשבון או אם פסקה מזונות בסכום כה מוגזם, או כה קטן, שאין בינו לבין נסיבות המקרה ולא כלום וכן ער הוא לעובדה שמדובר בסכום קרוב לסכום שקבע ביהמ"ש קמא. אלא שלשיטתו, מקרה זה מצדיק התערבות שעה שחיוב בסכום של 850 ₪ לחודש – אינה מתחשבת די, בזמני השהות של הקטינה אצל המערער, באופן שעלות הנשיאה בנטל שהוטלה עליו, גבוהה יותר מהעלות שהיה צריך לשאת בה אילו הקטינה הייתה שוהה במשך כל החודש אצל אמה, גבוהה יותר אף מהחיוב כלפיה בהיותה בגדרי "קטני קטנים".

השופטת שבח (בדעת רוב) סבורה כי דין הערעור להדחות על כל חלקיו: ראשית, בעניין צרכי הקטינה, מקובל בפסיקה מזה שנים כי צרכיו של קטין שאינם טעונים הוכחה מתבטאים בסך של כ- 1400 ₪ לחודש. לא היה כל מקום להניח לגבי הקטינה, שגדלה במרכז הארץ לשני הורים אקדמאיים, שהוצאותיה נמוכות מרף מינימום זה, ללא הנמקה מיוחדת.

שנית, אף הסך של 1400 ₪, הנוהג מזה שנים ואשר קפא על שמריו למרות העלייה ביוקר המחיה והגידול בשכר הממוצע במשק – טעון שינוי ויש להעלותו לכדי סך של 1600-1700 ₪.

בכל הנוגע לפסיקת המזונות בעקבות בע"מ 919/15, השופטת שבח סבורה כי אין מקום להכרעה לפי נוסחה מתמטית קבועה המשקללת באופן קר את היחס בין זמני השהות ובין היכולות הכלכליות, והגוזרת את סכום המזונות הראוי מתוך אומדן צרכי הקטין לפי יחס זה. שכן, שיעורי זמני השהות איננו מפחית בפועל בהכרח את הוצאות הקטין אצל כל אחד מההורים בשיעור זה. כן יש ליתן את הדעת למצבים בהם ההורה שהקטינים מצויים עמו מירב הזמן משקיע בעניינם השקעה גבוהה יותר באופן ניכר מהשקעתו של ההורה האחר שמתבטאת לא רק באותו יחסי מתמטי אחוזי של זמני השהיה. זאת ועוד, נוסחה מתמטית מדויקת כנ"ל המעמידה את סכום החיוב בדיוק על התוצאה המתקבלת – עלולה לפתוח פתח להתדייניות סרק במקרים בהם אחד ההורים לא כיבד את הסדרי השהות או נבצר ממנו לעשות כן.

פסיקת מזונות אינה מדע מדויק, והיא תמיד תלויה נסיבות ונתונים קונקרטיים, ומכך נגזרת גם התערבותה המצומצמת של ערכאת הערעור בתיקים אלו. גישה זו נותרה על מקונה גם לאחר פסק הדין בבע"מ 919/15.

לגישת השופטת שבח, ראוי להנהיג גם ביחס לקביעת שיעור המזונות את מבחן "מעוף הציפור" הנהוג בהערכת גובה הפיצוי בתיקי נזיקין על ידי ערכאת הערעור. לשיטתה, כל עוד התייחסה הערכאה הדיונית להלכות המחייבות, לרבות זו שנקבעה בבע"מ 919/15, ונתנה דעתה לחובה השווה של שני ההורים לזון את ילדיהם החל מגיל שש, ליכולותיהם הכלכליות, לחלוקת המשמורת, לזמני השהות, ולנסיבות הקונקרטיות – אין מקום להתערבות בשיקול דעתה בקביעת סכום המזונות, אלא רק מקום בו הסכום שנפסק הוא בלתי סביר או שנתגלתה בו טעות בולטת המצריכה תיקון.

ולענייננו, העיקרון שנקבע בבע"מ 919/15 הוכפף בסופו של דבר, כפי דברי ביהמ"ש העליון ל- "...ובשים לב למכלול נסיבות המקרה". אף שיחס זמני השהות בענייננו הינו 57% – המשיבה ו- 43% – המערער, אין ניתן לומר כי 43% מהוצאות גידול הקטינה ממומנות ע"י המערער, אף לא בשיעור קרוב לכך, וזאת לא רק בשל הטעמים

הכלליים הנ"ל, כי אם בעיקר לאור השקפתו החריגה, בלשון המעטה, של המערער ביחס לצרכי הקטינה המסתכמים "לפי חישוביו" בסך של 270 ₪ לחודש עד גיל 3, ולאחר מכן בסך 180 ₪ בלבד, ונוכח המסקנה הבלתי נמנעת מ"חישוביו" אלו לפיה תצטרך המשיבה להשלים את מה שיחסיר המערער מהקטינה בכלל, ובעת שהותה אצלו בפרט. בנסיבות אלו, לא בכדי בימ"ש קמא התרשם כי למרות זמני השהות, מי שתישא בפועל בעול סיפוק צרכי הקטינה תהא המשיבה.

כן יש ליתן את הדעת לכך שאף שהשתכרותה נטו של המשיבה מתבטאת בסך של 14,152 ₪ (כמובהר בפסק-דינו של השופט שוחט), הרי היא משלמת משכנתא בסך של 4500 ₪ לחודש עבור דירת 2.5 חדרים שרכשה לצורך מגוריה ומגורי הקטינה, בעוד המערער מתגורר ביחידה נפרדת בבית אמו ללא עלות, באופן המצמצם עוד יותר את נתון היחס בין היכולות הכלכליות וההכנסות הפנויות. חיוב המערער בסך של 850 ₪ הכולל גם מזונות, גם מדור וגם הוצאות מדור, נקבע מלכתחילה, בשים לב לכל האמור לעיל, על הצד הנמוך.

השופט אטדגי מצטרף לעמדת השופטת שבח לפיה דין הערעור להדחות. לטעמו, די בכך שהפער בין שיעור המזונות שנפסק על ידי בימ"ש קמא לבין שיעור המזונות שהוצע בחוות דעתו של השופט שוחט אינו משמעותי, כדי להצדיק הימנעות מהתערבות בתוצאה שנפסקה, הן לאור הכלל, לפיו, ערכאת הערעור איננה נוהגת להתערב בשיעור המזונות שנפסק בערכאה הדיונית והן לאור הכלל, לפיו, אין להפוך את הליך הערעור לשמיעה מחדש של העניין. כן מסכים הוא כי ראוי להנהיג גם ביחס לקביעת שיעור המזונות את מבחן "מעוף הציפור" הנהוג בהערכת גובה הפיצוי בתיקי נזיקין על ידי ערכאת הערעור, וזאת באותם מקרים שבהם שיעור המזונות שנפסק סביר על פניו, בהתחשב במכלול הנתונים, וכאשר חישוב מדויק ו"נכון" יותר לא יביא לתוצאה שונה מהותית.

בית המשפט המחוזי בתל אביב - יפו בשבתו כבית-משפט לערעורים אזרחיים

עמ"ש 17-11-32172 ש. נ' ש.

תיק חיצוני:

לפני כבוד השופטים שבח יהודית, סג"נ, שאול שוחט, סג"נ, יונה אטדגי

בעניין: ע. ש. (קטינה)

מערער א. א. ש.
בעצמו

נגד

משיבה נ. ש.
ע"י ב"כ עו"ד רות טוב-לי

פסק דין

1
2
3
4
5
6
7
8
9
10
11
12
13
14
15
16
17

השופט ש. שוחט:

1. בפסק דין מיום 10.10.17 הכריע בית משפט קמא בשאלת חלוקת זמני השהות של הקטינה עם הוריה – הצדדים להליך שבכותרת – ובשאלת חלוקת נטל הנשיאה במזונותיה, לפני הגיעה לגיל 6 שנים ואחרי הגיעה לגיל זה.

2. בתום הדיון בערעור חזר בו המערער מהערעור שהגיש בשאלת חלוקת זמני השהות ובשאלת נטל הנשיאה במזונות הקטינה עד לגיל 6, וצמצם אותו רק לסוגיית המזונות מעבר לגיל 6 ולנושא נוסף – חלוקת נטל ההסעות במסגרת הסדרי השהות.

3. בבואה להכריע בשאלת נטל חלוקת הנשיאה של הורים במזונות ילדים קטנים מגיל 6-15, בעידן בע"מ 919/15, על הערכאה הדיונית לקבוע ממצאים עובדתיים, ברורים ככל שניתן, ביחס לפרמטרים הבאים:

א. צרכי הקטינים – יש לקבוע את גובה הצרכים תלויי השהות; הצרכים שאינם תלויי השהות; צרכים חריגים/הוצאות חריגות – והכל "עד כדי רמת החיים לה הורגל (i) ערב הפירוד או שלה היה (i)

בית המשפט המחוזי בתל אביב - יפו בשבתו כבית-משפט לערעורים אזרחיים

עמ"ש 17-11-32172 ש. נ' ש.

תיק חיצוני :

1 ראוי(ים) ללא הבחנה בין הכרחי ללא הכרחי". בגדר קביעת הצרכים יש לקבוע ממצאים גם ביחס למדור
2 והוצאותיו.

3
4 ב. היכולות הכלכליות של ההורים – בית המשפט העליון אינו נוקט בהיגד הכנסות ההורים אלא בהיגד
5 רחב יותר. יש לקבוע את היכולות הכלכליות של כל אחד מההורים מכל המקורות העומדים לרשותם
6 "לרבות" שכר עבודה.

7
8 ג. קביעת היחסיות של היכולת הכלכלית של ההורים, האחד מול רעהו - נתון זה, כשלעצמו, ולעצמו,
9 רלבנטי ביחס לצרכים שאינם תלויי שהות ולצרכים חריגים.

10
11 ד. חלוקת המשמורת בפועל – נתון זה, המכוון לחלוקת זמני השהות, יילקח בחשבון לעת קביעת חלוקת
12 הנטל בין שני ההורים ביחס לצרכים תלויי השהות וצרכי המדור, יחד עם הנתון של היכולות הכלכליות של
13 ההורים.

14
15 4. בענייננו קבע בית משפט קמא את הממצאים הבאים:

16
17 א. צרכי הקטינה – "בעניין ההוצאות השוטפות" – 1200 ₪ לחודש, ללא הבחנה בין צרכים תלויי
18 שהות לצרכים שאינם תלויי שהות ובלשונו:
19 "עם זאת, נוכח צרכי הקטינה בהתאם לגילה, תחלופת בגדים והנעלה לעיתים תכופות, שינוי
20 בצריכת המזון ותחלופת צעצועים וספרים בהתאם, כמו גם אבזור וריהוט וכל המפורט
21 לעיל..." (סעיף 143 לפסק הדין); מדור – 900 ₪ (ס' 146 לפסק הדין); הוצאות החזקת המדור
22 280 ₪ לחודש (סעיף 147 לפסק הדין).

23
24 ב. היכולות הכלכליות של ההורים –

25 המערער – 11,000 ₪ ברוטו לחודש.

26 המשיבה – 19,000 ₪ ברוטו לחודש (סעיף 140 לפסק הדין).

27

בית המשפט המחוזי בתל אביב - יפו בשבתו כבית-משפט לערעורים אזרחיים

עמ"ש 17-11-32172 ש. נ' ש.

תיק חיצוני:

- 1 ג. חלוקת זמני השהות – בבית המערער 6 לינות בשבועיים – מסיום השהות במוסד החינוכי ועד
2 למחרת בבוקר עת ישיבה ישירות למוסד החינוכי. 8 לינות בשבועיים בבית המשיבה.
3
4 5. על בסיס ממצאים אלה, חויב המערער לשאת במזונות הקטינה כדי סך של 850 ₪ לחודש,
5 מהגיעה לגיל 6 ועד גיל 18 או לסיום הלימודים התיכוניים לפי המאוחר, וזאת לכיסוי "מזונותיה, מדורה
6 והוצאות מדורה" (סעיף 151 לפסק הדין). כן חייב בית המשפט את המערער והמשיבה לשאת בהוצאות,
7 אותן הגדיר "כמעבר להכרחיות" – הוצאות חינוך והוצאות רפואיות חריגות, כמפורט בס' 152 לפסק
8 הדין, ביחס של 40% המערער 60% המשיבה, תוך החרגת עלות "הציוד לבית הספר, מחברות וספרים
9 ותלבושת אחידה" אשר ישולמו מתוך גמלת החינוך שתתקבל מהמוסד לביטוח לאומי.
10
11 6. הממצאים העובדתיים שנקבעו לעיל מקובלים עליו ואין אני מוצא מקום להתערב בהם: בית
12 משפט קמא בחן את הראיות שהונחו לפניו בנוגע ליכולותיהם הכלכליות של בני הזוג והעניק משקל ראוי
13 לפוטנציאל ההשתכרות של המערער; הצרכים השוטפים הוערכו, לטעמי על דרך הצמצום, ובוודאי אין
14 להפחיתם; כך גם לגבי המדור והוצאות המדור, אלו נקבעו על בסיס ההוצאה בפועל כפי שהוכחה בראיות
15 שהונחו לפניו; משהמערער חזר בו מהערעור על זמני השהות.
16
17 7. משכך, כל שנותר הוא להידרש לטענת המערער שגם במצב דברים זה, לא היה מקום לחייבו
18 במזונות הקטינה אף לזכותו בסכום כספי שיהא על המשיבה לשלם לו.
19
20 8. טרם אבחן טענתו זו של המערער אציין:
21
22 א. בקביעת היכולות הכלכליות של המשיבה, מכל מקור שהוא, קבע בית משפט קמא כי "הוכח כי
23 לתובעת זכויות לסכומי כסף ניכרים בחברות הביטוח והפנסיה השונות" (ס' 124 לפסק הדין)
24 כמו גם "דירה בת 2.5 חדרים... אשר גם לאחר הפחתת סכום המשכנתא לפרעון, מותרת
25 בידיה כמה מאות אלפי ₪" (ס' 125 לפסק הדין) "... וכי יש לשלל (כך במקור) בנוסף לזה
26 את זכויותיה הכספיות והרכושיות כאמור לעיל" בקביעת יכולותיה (ס' 126 לפסק הדין).
27

בית המשפט המחוזי בתל אביב - יפו בשבתו כבית-משפט לערעורים אזרחיים

עמ"ש 17-11-32172-ש. נ' ש.

תיק חיצוני :

- 1 אשר למערער, מעבר לייחוס השתכרות פוטנציאלית של 11,000 ₪ ברוטו לחודש, קבע בית
2 משפט קמא, כי הוכח, כי "לנתבע זכויות בשיעורים נמוכים במספר נכסי נדל"ן אשר עשויים
3 להניב לו הכנסות מדמי שכירות... זכויות כספיות בגובה עשרות אלפי שקלים... הכנסות
4 מזדמנות ממקורות שונים... עם זאת העיד הנתבע כי בחלק מההכנסות מדובר בהלוואות
5 שנטל, עדות שלא נסתרה ועדותו לעניין זה מתקבלת" (ס' 135 לפסק הדין).
- 6
- 7 עוד קבע בית משפט קמא, כי נכון הדבר שהשתכרות המשיבה עולה כמעט פי 2 מזו של המערער
8 (19,000 ₪ מול 11,000 ₪) "אולם, הוצאות מחייתה של התובעת גבוהות מאלו של הנתבע
9 והדבר יובא בחשבון הכנסותיהם הפנויות של הצדדים, לשם שכלול (כך במקור) החיוב בצרכי
10 הקטינה" (ס' 140 לפסק הדין).
- 11
- 12 ממצאים עובדתיים ברורים בהקשר זה לא נקבעו בפסק הדין אך נראה כי השקלול של הנתונים
13 הללו נעשה בפועל, על פי שיקול דעתו של בית משפט קמא, כעולה מס' 150 על כל סעיפיו
14 הקטנים. ברם:
- 15 1. אין דין הכנסה ברוטו כדין הכנסה נטו, מה שיכול לשנות את יחס ההכנסות.
16 2. הכנסתה הפנויה של המשיבה אף אינה הנטו המתקבל בידיה, שכן יש להפחית ממנה את
17 ההחזר החודשי של המשכנתא – 4500 ₪ - בניכוי חלקה של הקטינה במדור שהועמד על
18 900 ₪ - קרי 3600 ₪.
- 19
- 20 ב. בית משפט קמא דחה עובדתית את טענת המערער, כי הוא משלם לאמו, בגין מגורים עמה
21 בדירתה, דמי שכירות חודשיים בסך של 3,300 ₪ לחודש (ס' 136-139 לפסק הדין). קביעה זו
22 מקובלת עליו על הנמקותיה, ואין, לטעמי, מקום להתערב בה.
- 23
- 24 ג. בית משפט קמא לא הבחין, כאמור, בין הצרכים תלויי השהות לבין הצרכים שאינם תלויי שהות
25 עת קבע, כי הוצאותיה השוטפות של הקטינה מגיעות כדי 1,200 ₪ לחודש. כעולה מס' 143
26 לפסק הדין, בתוך סכום זה נכללו הוצאות הביגוד וההנעלה; תחלופת צעצועים וספרים שהינם
27 הוצאות שאינם תלויי שהות.
- 28

בית המשפט המחוזי בתל אביב - יפו בשבתו כבית-משפט לערעורים אזרחיים

עמ"ש 17-11-32172 ש. נ' ש.

תיק חיצוני:

- 1 משאין בידי נתונים להערכה בהקשר זה ונוכח הסכום הנמוך יחסית שנקבע לכיסוי ההוצאות
2 השוטפות החודשיות סבורני, כי נכון להותיר סכום זה, בגדר התחשיב, כפי שהוא, ולהתייחס
3 אליו, כולו, כהוצאות תלווי שהות מה גם שההבחנה בין שני סוגי הצרכים לא ממש תשנה את
4 החיוב נוכח יחס החיוב של 40%-60% שנקבע לצרכים החריגים.
5
6 9. על רקע הנתונים וההבהרות לעיל יש לקבוע את יחס ההכנסות נטו לפי טבלאות המס של מס
7 הכנסה (מבלי לקחת בחשבון הפרשות שונות) היינו 9,230 ₪ למערער ו-14,152 ₪ למשיבה; הכנסה
8 פנויה של המשיבה, בהפחתת החזר המשכנתא 3600 ₪ - 10,552 ₪. יחס ההכנסות הנכון הוא אם כן
9 – 53% המשיבה 47% המערער; יחס זמני שהות הוא 57% המשיבה 43% המערער. אשר לצרכי
10 הקטינה הם הועמדו על ידי בית משפט קמא על סך של 2,380 ₪ (1200+900+280).
11
12 10. בהינתן האמור לעיל נראה, כי התוצאה אליה הגיע בית משפט קמא אינה מסתברת. מאחר
13 שהקטינה שוהה אצל המערער 43% מהזמן אזי נושא הוא בפועל בסך של 1,023 ₪ מהוצאותיה (43%
14 מ-2,380 ₪) ואם נוסיף לכך את ה-850 ₪ אותם חויב לשלם למשיבה, התוצאה היא שהוא נושא בסך
15 של 1,873 ₪ לחודש - סכום זה הינו גבוה יותר מהסכום שהוא היה צריך לשלם אילו הקטינה הייתה
16 שוהה כל החודש אצל האם, שאז היה צריך לשלם לפי יחס ההכנסות, 47% מכלל ההוצאות – 2,380 ₪
17 – סה"כ 1,118 ₪ בלבד; גבוה יותר אף מהסכום שהוטל עליו לשלם לקטינה בגילאים 4-6 שנים (קטני
18 קטנים) שאז על פי הדין עלות הצרכים ההכרחיים מוטלת עליו בלבד – 1,700 ₪ לחודש (ס' 151 ג)
19 לפסק הדין).
20
21 היכן היא, אם כך, ההתחשבות בבע"מ 919/15?
22
23 11. וכעת לבע"מ 919/15 – בנסיבות המקרה שלפנינו אין מדור כפול. יש מדור אחד – נוכח קביעת
24 בית משפט קמא כי לאב אין הוצאות עבור מדור כמי שמתגורר עם אמו, שם הוא מלין את הקטינה כשהיא
25 עמו. לפיכך, יש להפריד את רכיב המדור בסך 900 ₪ שהחיוב בו יהא לפי יחס הכנסות, לבין הצרכים
26 השוטפים והוצאות המדור בסך 1,480 ₪.
27

בית המשפט המחוזי בתל אביב - יפו בשבתו כבית-משפט לערעורים אזרחיים

עמ"ש 32172-11-17 ש. נ' ש.

תיק חיצוני:

1 בהקשר זה אבהיר, כי יש לאבחן את נסיבות המקרה שלפנינו מנסיבותיו של פסק דינו (בהרכב השופטים
2 ענבר, שבח, שוחט) בעמ"ש 28592-05-13 י' נ' י' נ'. בפסק הדין הנ"ל, שניתן על ידינו ביום 9.11.2014
3 נקבע, כי אב יחויב בעלויות הדיור של ילדיו (מדור) אם מדורם מסופק בבית האם ללא קשר אם הוא מסופק
4 בדרך של שכירות/משכנתא או באמצעות מימון מלא של האם. כן הבחנתי, בהתבסס על ע"א 5478/93
5 דקר נ' דקר, פ"ד מג(1) 122, כי מקום שהמדור מסופק על ידי האם בבית הוריה, בלשון פסק הדין בפרשת
6 דקר "תם גם ההצדק לפסיקת המדור במסגרת המזונות", שכן אין לאם כל הוצאה בפועל בין בתשלום
7 בפועל, בין בהעמדת כספים משלה, לשם סיפוק עלות הדיור של הילדים. כך גם בענייננו עת מדור הקטינה
8 אצל האב מסופק בבית הוריו ואין עליו עלות דייר כלשהי. בהתאם לפסק דינו הנ"ל, ובעידן בע"מ 919/15,
9 אילו האב היה רוכש בית במימון עצמי מלא, יהא מקום להחיל את 'המדור הרעיוני' גם לגביו.

10

11 מכאן, אילו הקטינה הייתה שוהה אצל האם כל החודש ללא הסדרי שהות כלל, האב היה צריך לשלם לפי
12 יחס ההכנסות 47% מתוך ה-1,480 ₪ שהם 696 ₪. הקטינה אצלו ביחס של 43% כך שהוא נושא
13 בפועל במזונותיה כדי סך של 636 ₪. ההפרש אותו עליו לשלם לאם הוא 60 ₪. בעלות המדור יעמוד
14 חיובו, כמובהר לעיל, על 47% מהסך של 900 ₪, קרי 423 ₪; לפיכך, עליו לשלם למשיבה סך של 483
15 ₪ לחודש.

16

17 12. אכן, התחשיב האמור אינו סוף פסוק (עמ"ש 14612-10-16 פ' ב' נ' א' ב'; 20.12.17) אלא רק
18 נקודת מוצא (עמ"ש 56050-06-17 ש' י' נ' ש' י'; 7.10.18, לא פורסם). יחד עם זאת, בנסיבות המקרה
19 שלפנינו, כשלנגד עינינו עומדת עמדתו של בית משפט קמא בסעיף 150 לפסק הדין, נכון וצודק להותיר
20 תוצאה זו על כנה עת קצבת הילדים עבור הקטינה, שכלל לא נלקחה בחשבון, תשולם לאישה כך
21 שההשתתפות של המערער בתוספת הקצבה בסך 150 ₪ תעמיד לרשותה סכום כולל של 623 ₪;
22 ובנוסף – תידחה טענת המערער בנוגע לחלוקת נטל ההסעות ולא יוטל על המשיבה חלק מעלות נסיעותיו
23 למימוש הסדרי השהות.

24

25 13. אם דעתי תישמע:

26

א. הערעור בנושא חלוקת זמני השהות יידחה.

27

בית המשפט המחוזי בתל אביב - יפו בשבתו כבית-משפט לערעורים אזרחיים

עמ"ש 17-11-32172-ש. נ' ש.

תיק חיצוני:

- 1 ב. הערעור בנושא מזונות הקטינה יתקבל במובן זה שבסעיף 151(ג) לפסק הדין במקום
2 850 ₪ יבוא 483 ₪. יתר הוראות פסק הדין יישארו על כנן.
3
4 ג. הערעור בנוגע לנשיאה בעלות ההסעות – יידחה.
5
6 ד. בנסיבות העניין לא ייעשה צו להוצאות.
7
8 14. **והערה לסדר** – הלכה פסוקה, מימים ימימה, כי קביעת שיעור המזונות מסור לשיקול דעתה של
9 הערכאה הדיונית ובית משפט של ערעור לא יתערב אלא אם כן נתפסה היא לשיקולים מופרכים או בלתי
10 חוקיים, או אם התעלמה משיקולים שהיה עליה להביאם בחשבון או אם פסקה מזונות בסכום כה מוגזם,
11 או כה קטן, שאין בינו לבין נסיבות המקרה ולא כלום (ע"א 197/53 שמוחה נ' שמוחה פ"ד ח 904 ובפסקי
12 דין רבים לאחריו עד ימינו אנו).
13
14 15. **וישאל השואל** – אם זו ההלכה על מה ולמה ראיתי לנכון להתערב בתוצאה, שהרי התוצאה לאחר
15 ההפחתה אינה רחוקה מזו שנקבעה בקמא? משום שהתוצאה אליה הגיע בית משפט קמא – חיוב בסכום
16 של 850 ₪ לחודש – אינה מתחשבת די, בזמני השהות של הקטינה אצל המערער, באופן שעלות הנשיאה
17 בנטל שהוטלה עליו, **גבוהה יותר** מהעלות שהיה צריך לשאת בה אילו הקטינה הייתה שוהה במשך כל
18 החודש אצל אמה, **גבוהה יותר** אף מהחיוב כלפיה בהיותה בגדרי "קטני קטנים".
19
20 בית משפט קמא קבע את חלוקת הנטל (בהדרגה, יש לומר, לפי גילאים), בלי לנמק באומרו, באופן כללי:
21 **"בהתחשב באמור לעיל, בהתחשב ביישום פסיקת האחרונה (כך במקור, ש' ש') של בית המשפט**
22 **העליון, לרבות בדבר מרחב שיקול הדעת של בית המשפט, בהתחשב בזמני השהות אשר עומדים**
23 **להתרחב בהדרגה, בהתחשב בצרכי הקטינה ובהתחשב בפערי הכנסותיהם של הצדדים ורכושם..."**
24 וחייב את המערער בסכום של 850 ₪. באותה מידה יכול היה החיוב לעמוד על 900 ₪, 750 ₪ וכל
25 מספר אחר. מכאן החשיבות להגיע, באמצעות התחשיב, לנקודת המוצא ולאחריה לבצע את ההתאמות
26 המתחייבות מהנסיבות הספציפיות של התא המשפחתי שעניינו עומד להכרעה (ראו בהקשר זה מאמרם
27 של ענת ליפשיץ ושחר ליפשיץ "מזונות ילדים בגילאי 6-15 בעקבות הלכת 919" מחקרי משפט, כרך
28 לב (ב) בו נדרשים המחברים לפרשנות הראויה, לטעמם, של פסק הדין)

בית המשפט המחוזי בתל אביב - יפו בשבתו כבית-משפט לערעורים אזרחיים

עמ"ש 17-11-32172 ש. נ' ש.

תיק חיצוני :

1
2 אכן, ניתן לנסות ולהגן על פסק הדין (הגם שהמשיבה לא הגישה ערעור מטעמה) בטענה שסכום של
3 1,200 ₪ לחודש נמוך מגובה הצרכים ההכרחיים שנקבעו בפסיקה. ברם, לפי בע"מ 919/15 מרכיב זה
4 נעלם מהשיח המשפטי ובמקומו יש לקבוע צרכים תלויי שהות וצרכים שאינם תלויי שהות. אלה, יש לטעון
5 אותם בכתבי הטענות, ועל הערכאה המשפטית לקבוע ממצאים ברורים לגביהם בכל מקרה ומקרה משום
6 שנטל הנשיאה בחיוב שונה בין הרכיבים (נטל הנשיאה בצרכים שאינם תלויי שהות מתחלק רק לפי יחס
7 ההכנסות הפנויות). לכל היותר ניתן לקבוע כיום, על דרך של חזקה, את גובה הצרכים תלויי שהות (מזון,
8 צרכי היגיינה והוצאות החזקת בית שבחלקם הינם תלויי שהות) וכן את גובה הצרכים ההכרחיים של כל
9 הורה אותם יש להפחית מההכנסה נטו לרבות צרכים ייחודיים של כל הורה (רפואיים למשל) כדי להגיע
10 להכנסה הפנויה האמיתית. כך או כך, גם אם אקבע, במקרה שלפנינו, 1,400 ₪ במקום 1,200 ₪
11 התמונה כמעט ולא תשתנה.

שאוּל שוּחַט, שופֵט

12
13
14
15
16

השופטת י. שבח:

17
18 1. בערעור שלפנינו נדרשים אנו להכריע בהשגת המערער, עורך דין במקצועו ובעל תואר
19 בתקשורת, על חיובו לשלם לבתו הקטינה ע.ש. (להלן- הקטינה), לכשתגיע לגיל שש, בגין מזונותיה,
20 מדורה והוצאות מדורה -סך כולל של 850 ₪. לגישתו, הסכום לעיל גבוה מדי וטעון הפחתה.
21 לטעמי יש לדחות את הערעור.
22
23 2. את קביעת הסכום לעיל ביסס בית משפט קמא על הנחתו לפיה מתבטאים צרכי הקטינה (ללא
24 אבחנה בין צרכים תלויי שהות לבין אלו שאינם תלויים) בסך של 1200 ₪ לחודש, מדורה בסך 900 ₪
25 לחודש והוצאות מדורה בסך של 280 ש"ח לחודש; על זמני השהות: 43% (האב) 57% (האם), ועל פערי
26 ההשתכרות: 11,000 ₪ ברוטו (האב) ו-19,000 ₪ ברוטו (האם).
27

בית המשפט המחוזי בתל אביב - יפו בשבתו כבית-משפט לערעורים אזרחיים

עמ"ש 17-11-32172 ש. נ' ש.

תיק חיצוני:

- 1 בהסתמך על הנתונים לעיל, ועל בעמ 919/2015, תוך מתן ביטוי מתמטי מדוייק לזמני השהות ולפערי
2 ההשתכרויות הפנויות, מציע חברי השופט שוחט להפחית את סכום החיוב הכולל שיידרש המערער לשלם
3 בעבור הקטינה בהגיעה לגיל שש (הכולל כאמור גם מדור וגם הוצאות מדור) לסך של 483 ₪ לחודש.
4
5 חוששני שלא אוכל להסכים לכך. להלן יובאו נימוקי.
6
7 3. אתייחס בראש ובראשונה להנחת היסוד של בית משפט קמא לפיה מתבטאים צרכי הקטינה בסך
8 של 1200 ₪ לחודש בלבד.
9 ראשית, מקובל בפסיקה מזה שנים כי צרכיו של קטין שאינם טעונים הוכחה מתבטאים בסך של כ- 1400
10 ₪ לחודש. לא היה כל מקום להניח לגבי הקטינה, שגדלה בXXX במרכז הארץ לשני הורים אקדמאיים –
11 המערער עורך דין במקצועו ובעל תואר נוסף בתקשורת שהועסק בעת הרלבנטית בעיתון XXX והמשיבה
12 בעלת תואר ראשון במדעי המחשב ועובדת בהייטק - שהוצאותיה נמוכות מרף מינימום זה, ללא הנמקה
13 מיוחדת.
14 שנית, אף הסך של 1400 ₪ - שלהלן אתייחס אליו, הנוהג מזה שנים ואשר קפא על שמריו למרות העלייה
15 ביוקר המחיה והגידול בשכר הממוצע במשק - טעון שינוי.
16
17 4. הניסיון להתחקות אחר אותה אכסיומה לפיה מתבטאים צרכיו של קטין שאינם טעונים הוכחה
18 נכון להיום בסך של כ- 1400 ₪ לחודש, מעלה כי מדובר בגלגולו של סך של 800-850 ₪ לחודש שנקבע
19 בשנת 1997 ע"י כבוד השופט ח. פורת בעמש 38/96 משולם נ' משולם, לגביו צויין כי "אין צורך בד"כ
20 בשום הוכחות כדי להוכיח צרכים של 800-850 ₪ אולם יש צורך בהוכחות ויש צורך בפרוט כאשר
21 פוסקים סכומים כפולים או קרובים לכך".
22 בשנת 2003 גדל הסכום לכדי סך של 1150 ₪, ראו למשל ברע 1895/02 בבי' נ' ב'נ' שם נאמר: "הלכה
23 פסוקה היא כי צרכיו הכרחיים של קטין שאינם דורשים ראיות מפורטות משהם בידיעה הכללית
24 השיפוטית, עומדים על סך 1150 ₪ ללא הוצאות מדור וללא הוצאות גן" (כבוד השופטת שטופמן,
25 20.01.2003).
26 בשנת 2010 עלה הסכום המבטא את צרכיו ההכרחיים של הקטין שאינם טעונים הוכחה כדי סך של 1250
27 ₪. בעמש (ת"א) 1057/09 ש.ת. נ' ד.ג. נקבע כי "...בצדק ציין בית משפט קמא שני גורמים לתוספת

בית המשפט המחוזי בתל אביב - יפו בשבתו כבית-משפט לערעורים אזרחיים

עמ"ש 17-11-32172-ש. נ' ש.

תיק חיצוני:

- 1 ראויה לאותו סכום מינימאלי- האחד, השינויים משך השנים בשיערוך אותן הוצאות מינימאליות והשני
2 יכולתו הבלתי מבוטלת של המשיב" (כבוד השופט שנלר).
3 כשנתיים לאחר מכן טיפס הסכום ל 1400 ₪. בשנת 2013 הוסיף וקבע כבוד השופט שנלר כי "בהתאם
4 למגמת הפסיקה אף בעת מתן פסק דינו של בית משפט קמא, סכום המזונות ההכרחיים עמד אכן
5 בקירוב לסכום של 1400 ₪ כפי שקבע בית משפט קמא... אין מקום להתערב בקביעת הסכום
6 המינימלי של 1400 ₪ כצרכים בסיסיים..." (עמש (ת"א) 20511-10-10 פלוני נ' אלמוני,
7 04.04.2013).
- 8
- 9 5. והנה, חולפות להן השנים, רמת החיים עולה, השכר הממוצע במשק עולה, שכר מינימום עולה
10 אף הוא, מחירי הדיור מזנקים, קצבאות מתעדכנות, ורק הקביעה לפיה מתבטאים צרכי הקטין שאינם
11 טעונים הוכחה בסך מינימאלי של 1400 ₪, כמו המנגינה, "לעולם נשארתי". הערכה זו, שאינה נסמכת
12 על בסיס מחקרי או כלכלי – נותרה יציבה ועומדת על מכונה.
- 13
- 14 6. צרכיו של קטין אינם צרכי עוני, הם צרכים סבירים במובחן מחיי מותרות, ואמורים לשקף לא רק
15 את קצב הגדילה בגיל הצעיר המצריך ביגוד והנעלה חדשים מעונה לעונה, אלא גם את העלייה ברמת
16 החיים ואת ההתפתחות הטכנולוגית המכניסה לסל הצרכים ההכרחיים מוצרים שלא היו בו קודם.
17 מזון הקטין אמור לכלול מוצרי בשר ודגים, מוצרי חלב, פירות וירקות, מותר לקטין לקבל מעת לעת ממתק,
18 ללקק גלידה ולאכול חטיף, להסתפר אצל ספר, ועדיין לא חצינו את קו הצרכים ההכרחיים.
- 19 הקטנים נזקקים לבגדי קיץ ולבגדי חורף, למעיל, לסוודר, לגופיות ותחתונים, לפיג'מה לחורף ופיג'מה
20 לקיץ, סנדלים, גרביים, נעלי חורף, נעלי שבת, נעלי בית, נעלי ספורט לשיעור ספורט, שמיכת קיץ, שמיכת
21 חורף, מצעים, מגבות, בגד ים, צעצוע או משחק מדי פעם, אף "מתנות קטנות" למסיבת יום הולדת של
22 ילדי הגן או הכתה. יש צורך לממן תחפושת לפורים, בגד לבן לחג שבועות, חולצה מיוחדת לתנועת הנוער,
23 ואם מדובר בקטינה, היא זקוקה לשמלה, לאביזרי שיער, למוצרי היגיינה, לתכשיר נגד כינים, ועוד, ואם
24 היא הולכת לחוג בלט, כמנהג הילדות, היא נזקקת גם לבגד ריקוד ולנעלי בלט. גם מחשב משקף הוצאה
25 הכרחית בהיותו אביזר לימוד שווה לכל נפש.
- 26 אף שהרשימה ארוכה היא אינה ממצה את הצרכים הנדרשים, וניתן להבחין כי לא כללתי בה חופשה,
27 מסעדה, סרט, הצגה, טלפון, אופניים וכו'.

בית המשפט המחוזי בתל אביב - יפו בשבתו כבית-משפט לערעורים אזרחיים

עמ"ש 32172-11-17 ש. נ' ש.

תיק חיצוני :

- 1 חלק נכבד מהפריטים לעיל אמור להירכש מדי עונה, בשים לב לקצב הגדילה של ילדים, אף להירכש
2 **בכפולות של שתיים**, משהילד חולק עתותיו בשני בתים.
3 הבו לי אפוא את הקוסם שיממן את הצרכים, חלקם בכפולות, לעיל בסך של 1200 ₪ או 1400 ₪ לחודש.
4
5 7. בעמ"ש 46291-01-16 פלונית נ' פלוני הובעה ע"י כבוד השופט שגלר הדעה כי הגיעה העת
6 לעדכון של הסך לעיל של 1400 ש"ח, וכדבריו: "ייתכן ואכן הגיעה העת לעריכת שינוי נוסף בעת קביעת
7 סכום המזונות ההכרחיים ובמיוחד לאור הצרכים שהתווספו, כגון כל הקשור באמצעי התקשורת
8 השונים והמחשוב, אשר ניתן לראות בהם, כיום צרכים הכרחיים. אולם, אף מבלי לקבוע מסמרות
9 בדבר לעת הזו, כפי שצויין לעיל, יש מקום לבחון את כלל הנסיבות ואזי להידרש במקרה קונקרטי
10 להגדלת אותו סכום הנהוג, וכמפורט לעיל" (09.10.2017). אמר ועשה, והגדיל את הסך של 1450 ₪
11 שנקבע ע"י בית משפט קמא לסך של 1600 ₪.
12
13 לגישתי, אין לדחות עוד את הגדלת הסכום, ועד שייקבע הסכום המשקף את עלות צרכיו של הקטין, בשני
14 הבתים גם יחד, זה שאינו טעון הוכחה, באופן אמפירי ובהתבסס על חוות דעת כלכליות, אין מנוס מהפעלת
15 שיקול הדעת השיפוטי וניסיון החיים, ומהעלאת הסכום, שלא עודכן מזה שנים, לכדי סך של 1600-1700
16 ₪.
17
18 8. אעבור עתה לפסיקת המזונות לפי תחשיב מתמטי מדוייק המשקף את שלושת זרועות המשולש:
19 צרכיו של הקטין, חלוקת זמני השהות, ויכולתם הכלכלית של ההורים.
20 אין מחלוקת כי אף שפסק הדין בבעמ 919/15 עוסק בקטינים המצויים במשמורת משותפת של הוריהם
21 וביכולת כלכלית דומה, השלכותיו רחבות יותר ומאצילות אף על חיובי מזונות במשמורת שאינה משותפת,
22 בהסדרי ראייה שאינם שווים או דומים, אף ביכולת כלכלית שונה. אלא שמכאן ועד לפסיקת סכום המזונות
23 לפי נוסחה מתמטית קבועה המשקללת באופן קר את היחס בין זמני השהות ובין היכולות הכלכליות,
24 והגוזרת את סכום המזונות הראוי מתוך אומדן צרכי הקטין לפי יחס זה – רחוקה הדרך.
25
26 9. בעמ 919/15 אכן שינה סדרי עולם באשר לחיוב אב יהודי לשאת במזונות ילדיו הקטינים בגילאי
27 עד 15. לא עוד הפחתה של 25% מהסכום שהיה נפסק לו היו הקטינים במשמורת בלעדית אצל האם,
28 כי אם "בגילאי 6-15 חבים שני ההורים באופן שווה במזונות ילדיהם מדין צדקה, תוך שהחלוקה

בית המשפט המחוזי בתל אביב - יפו בשבתו כבית-משפט לערעורים אזרחיים

עמ"ש 17-11-32172 ש. נ' ש.

תיק חיצוני :

1 ביניהם תקבע על פי יכולותיהם הכלכליות היחסיות מכלל המקורות העומדים לרשותם, לרבות שכר
2 עבודה, בנתון לחלוקת המשמורת הפיזית בפועל, ובשים לב למכלול נסיבות המקרה". אלא שמדובר
3 בעיקרון לפיו יש להתחשב באופן ממשי ביכולות הכלכליות ובזמני השהות, לאו דווקא בנוסחה מתמטית
4 קבועה.
5
6 10. התחשבות ממשית זו אין פירושה בהכרח תוצאה מתמטית מחוייבת המציאות לפיה בדוגמא בה
7 צרכי הקטין מתבטאים ב 1400 ₪ וזמני השהות וההשתכרות של הוריו הם שווים- כי כל צד נושא ב 700
8 ₪. בסוגיית המזונות חלוקה הנטל לשניים אין פירושה שבפועל כל אחד מההורים נושא רק במחצית
9 העלות.
10 חלק נכבד מהצרכים ההכרחיים, ולא רק מדור והוצאות מדור, אינם תלויי שהות, כמו מיטה, שולחן, כלי
11 מיטה, ביגוד, הנעלה וכו' וממילא ההוצאות בגינם לא נחלקות בשניים אלא מוכפלות בשניים. גם הוצאות
12 המזון לא פוחתות בחצי, האם לא קונה עבור הקטין חצי קופסת גבינה, גם לא חצי קרטון חלב, ורעיון
13 ה"חצי חצי" אינו ישים במציאות. כשם שההלכה קובעת כי אין לחשב את מזונותיהם של מספר ילדים
14 כמכפלה מתמטית של צרכי ילד אחד, כך בבחינת צדו השני של המטבע, לא ניתן לחלק לשני חלקים שווים
15 מזונות הכרחיים של ילד אחד, רק משום שהוא לן בשני בתים. וכי אם הילד ימעיט לאכול בבית ההורה
16 האחד ויבקש להשלים את החסר בבית ההורה האחר, ולאכול "מנה כפולה"- מבוקשו לא יינתן לו?
17 וכפי שצויין בבעמ 919/15 "העובדה כי הילד נמצא בבית רק מחצית מן החודש לא תביא לקיצוץ של
18 מחצית ממש בהוצאה עבור מזון. אמנם בסך הכל במהלך החודש יידרש כל אחד מן ההורים להכין
19 פחות 'מנות' לילד בהשוואה למצב שבו הילד היה שווה עמו באופן בלעדי; אך עדיין יש לשער כי
20 באותם ימים שבהם הילד נמצא עם ההורה, ההוצאה עבור מזון תשקף עלות שאיננה בדיוק 'מחצית'
21 הצריכה" (פסקה 88 לפסק דינו של כבוד השופט פוגלמן).
22 בעמש 14-05-1180 א'א' נ' מ'א' הערתי כי
23 "להבדיל מתרגיל חשבונאי, בו ניתן לחלק את שני צדי המשוואה בחצי, מבלי לפגום בשוויון, בחיים
24 האמיתיים העניינים לא מתנהלים כך. נזכור כי הצרכים הבסיסיים של הקטין כוללים בנוסף למזון, גם
25 כסות, כלי תשיש ומדור, כך שהאוכל הוא רק אחד מהצרכים אותם יש לשקלל. משהקטין מחלק את
26 עותותיו בין שני ההורים, ומשנניח כי הקטין אינו מסתובב עם תרמיל ציוד על גבו, הדעת נותנת שהוא
27 נזקק לערכות כפולות של צרכיו, וכי בבתיים של שני הוריו ימתינו לו החפצים האישיים להם הוא
28 נזקק. המדובר ברכישות כפולות: שתי שמיכות, שני סדינים, שתי כריות, שתי פיג'מות, שני זוגות

בית המשפט המחוזי בתל אביב - יפו בשבתו כבית-משפט לערעורים אזרחיים

עמ"ש 17-11-32172-ש. נ' ש.

תיק חיצוני:

1 של נעלי בית, שתי מברשות שיניים, שני מעילים, מערכת נוספת של בגדים להחלפה, שתי מערכות
2 של כלי כתיבה, צעצועים וכיוצ"ב...להבדיל ממשוואה מתמטית, בה כל מה שמתווסף בצידה האחד
3 בפלוס, נגרע מצידה השני במינוס, ההוצאה הנוספת בה נושא האב, לא יוצרת חיסכון של ממש לאם,
4 שכן מדובר, כאמור, בהוצאות כפולות המתחייבות מהפירוד".

5
6 ברוח זו, הנתון לפיו שוהה הקטינה בענייננו בבית המערער 47% מהזמן אינה מפחיתה בפועל בהכרח
7 את הוצאות המשיבה בשיעור זה.

8
9 11. זאת ועוד, נוסחה מתמטית מדוייקת המשקללת את היחס בין זמני השהות ובין האמצעים
10 הכלכליים של כל אחד מההורים, גוזרת אותו מהסכום המשקף את צרכי הקטין ומעמידה את סכום החיוב
11 בדיוק על התוצאה המתקבלת – עלולה לפתוח פתח להתדיינויות סרק במקרים בהם אחד ההורים לא
12 כיבד את הסדרי השהות או נבצר ממנו לעשות כן (מחלה, מילואים, נסיעת עסקים לחו"ל, ושאר סיבות)
13 ושהה עם הילדים פחות מ"כפי חלקו". אם החיוב הוא "על השקל" עשויות לקום טענות שבסיסן
14 בהתחשבות בין ההורים באשר לחישוב מספר הימים המדויק בחודש בהם שהה הקטין אצל כל אחד
15 מהם, באופן המצדיק טענה לקיזוזים או לתוספות.

16
17 12. ההסתייגות מנוסחאות ומחישובים מתמטיים מדויקים קנתה אחיזה גם בפסיקה שיצאה מעם בית
18 המשפט המחוזי מרכז-לוד בעמ"ש 11623-07-17 ש' נ' ש', שם ניתנה חשיבות לזהות ההורה "המשקיע
19 יותר". וכך נאמר:

20 "ודוק, איננו סבורים שיש לעשות תחשיב מתמטי דקדקני ודווקני, כפי שנוקטות רבות מהערכאות ואך
21 חלק ממאמרי המלומדים שפורסמו מיד ובסמוך אחר פרסום הילכת בעמ"ש 919/15 אלא יש מקום,
22 לטעמנו, לתחושתו של השופט באשר לזהות ההורה עליו מוטל עיקר הנטל בגידול הקטינים ומתוך
23 כך לשקלול- לאו דווקא מתמטי מדוייק - של הפרמטרים הנזכרים וזאת מתוך הנחה כי -כדוגמא בלבד
24 - אפשר שגם אם יחס זמני שהיית הקטינים אצל ההורים עומד על 70% אצל האחד ו- 30% אצל
25 האחר, הרי שההורה שהקטינים מצויים עמו מירב הזמן משקיע בעניינם השקעה גבוהה יותר באופן
26 ניכר מהשקעתו של ההורה האחר שמתבטאת לא רק באותו יחסי מתמטי אחוזי של זמני ההייה-
27 הכל כמובן תלוי נסיבות" (24.06.2018, הרכב כבוד השופטים ברנט,פלאוט וויצמן).

בית המשפט המחוזי בתל אביב - יפו בשבתו כבית-משפט לערעורים אזרחיים

עמ"ש 32172-11-17 ש. נ' ש.

תיק חיצוני :

- 1 פסיקת מזונות אינה מדע מדויק, והיא תמיד תלויה נסיבות ונתונים קונקרטיים, ומכך נגזרת גם
2 התערבותה המצומצמת של ערכאת הערעור בתיקים אלו (בעמ 4589/05 פלוני נ' פלוני, בעמ 8915/15
3 פלוני נ' פלונית).
4 גישה זו נותרה על מכונה גם לאחר פסק הדין בע"מ 919/15.
5 בע"מ 817/18 נדונה בקשת רשות ערעור שהוגשה ע"י אב שעתר להפחתת הסכום בו חויב לאור הלכת
6 919/15 ובהינתן טענתו ש"הכנסותיה של האם גבוהות במיוחד". בקשת רשות הערעור נדחתה עת
7 נקבע: "קביעת שיעור מזונות קטינים תלויה בעובדותיו ובנסיבותיו של המקרה הקונקרטי, ומטעם זה
8 ככלל ערכאת הערעור אינה נוטה להתערב בקביעות הערכאה הדיונית...לא ראיתי מקום לחרוג מן
9 הכללים האמורים במקרה דנן..." (ניתן ביום 31.01.2018)
- 10
11 ברוח דומה נדחה ערעורו של אב על החלטת רשם בית המשפט העליון שסירב להאריך את המועד לצורך
12 הגשת בקשת רשות ערעור על פסק דינו של בית המשפט המחוזי בהקשר לגובה המזונות בהם חויב.
13 נקבע:
14 "הדברים נכונים על דרך קל וחומר שעה שמדובר בפסק דין בנושא מזונות בו התערבות ערכאת
15 הערעור, ודאי ערכאת ערעור נוספת, מועטה עד מאד" (בש"א 8887/18 פלוני נ' פלוני, ניתן ביום
16 19.12.2018).
- 17
18 14. איני רואה אפוא כל סיבה שלא להחיל גם על ערעורים שעניינם בפסיקת מזונות את כללי
19 ההתערבות הנהוגים בערעורים המשיגים על גובה הפיצוי בתיקי נזיקין, בהם נעשית הבחינה "ממעוף
20 הציפור", כמו למשל: "כידוע אין בית המשפט לערעורים נוטה להתערב על נקלה באומדנת הערכאה
21 הראשונה את נזקי הניזוק, ולא ימיר את הערכת השופט קמא בהערכתו שלו, אלא אם סכום הפיצויים
22 שנפסק הוא בלתי סביר ורחוק מהמציאות" (רעא 975/16 פלוני ואח' נ' הפניקס, 04.05.16),
23 וכן:
24 "ערכאת הערעור לא תיטה להתערב בהערכת הנזק שנעשתה על-ידי הערכאה הדיונית, אף אם היא
25 סבורה כי ראוי היה להעריך באופן שונה את הנזקים, אלא מקום בו הפיצוי שנפסק אינו סביר...זאת
26 ועוד, נקבע כי כל אימת שהפיצוי בכללותו סביר, לא תידרש ערכאת הערעור לבחון כל ראש נזק
27 לעומק, ודי בבחינת ראשי הנזק מ'מעוף הציפור' כל עוד לא נתגלתה טעות בולטת במי מהם" (רע"א
28 9311/17 פלוני נ' פלוני, חברת הגיחון בע"מ, איילון חברה לביטוח בע"מ, 23.01.2018).

בית המשפט המחוזי בתל אביב - יפו בשבתו כבית-משפט לערעורים אזרחיים

עמ"ש 17-11-32172-ש. נ' ש.

תיק חיצוני :

1
2 כל עוד התייחסה הערכאה הדיונית להלכות המחייבות, לרבות זו שנקבעה בבעמ 919/15, ונתנה דעתה
3 לחובה השווה של שני ההורים לזון את ילדיהם החל מגיל שש, ליכולותיהם הכלכליות, לחלוקת המשמורת,
4 לזמני השהות, ולנסיבות הקונקרטיות - אין מקום להתערבות בשיקול דעתה בקביעת סכום המזונות, אלא
5 רק מקום בו הסכום שנפסק הוא בלתי סביר או שנתגלתה בו טעות בולטת המצריכה תיקון.
6
7
8 15. וחזרה לענייננו.
9 העיקרון שנקבע בבעמ 919/15 הוכפף בסופו של דבר, כפי דברי בית המשפט העליון ל- "**ובשים לב**
10 **למכלול נסיבות המקרה**".
11 אף שיחס זמני השהות בענייננו הינו 57% - המשיבה ו 43% - המערער, אין ניתן לומר כי 43% מהוצאות
12 גידול הקטינה ממומנות ע"י המערער, אף לא בשיעור קרוב לכך, וזאת לא רק בשל הטעמים הכלליים
13 שציינתי לעיל, כי אם בעיקר לאור השקפתו החריגה, בלשון המעטה, של המערער ביחס לצרכי הקטינה
14 המסתכמים "לפי חישוביו" בסך של 270 ₪ לחודש עד גיל 3, ולאחר מכן בסך 180 ₪ בלבד, ונוכח
15 המסקנה הבלתי נמנעת מ"חישוביו" אלו לפיה תצטרך המשיבה להשלים את מה שיחסיר המערער
16 מהקטינה בכלל, ובעת שהותה אצלו בפרט.
17 על מנת לרדת לעומקה של הערכת המערער את צרכיה של בתו, אצטט את דברי בית משפט קמא בהקשר
18 זה: "עניין לנו באב הטוען כי צרכיה של בתו מסתכמים ב: "ביצה אחת ליום, שתי פרוסות לחם, פרי,
19 ירק, 3 כפות גבינה לבנה 5%, 100 גרם חזה עוף ושתיית תחליף חלב. על פי תחשיב שערך האב
20 המדובר בסך של פחות משישה שקלים ליום שלם. חיתולים וויטמינים עלותם כ- 3 שקלים נוספים
21 ליום. הקטינה מחליפה כ- 4 חיתולים ליום עלותו של חיתול פשוט עולה כ- 60 אגורות " (סעיף 104
22 לסיכומי הנתבע). פירוט דל ודווקני זה מעיד לטעמי על לקות מסוימת בגמישות ובמודעות שהנן
23 תכונות הכרחיות למצב בו שני ההורים מספקים בפועל את מלוא צרכי ילדיהם הקטינים".
24
25 לא בכדי הסיק בית משפט קמא כי בית המשיבה הוא ביתה המרכזי של הקטינה, וכי צרכיה מסופקים
26 למעשה על ידי המשיבה: "התנהלות דווקנית מעין זו יחד עם הקונפליקט הגבוה והיעדר התקשורת
27 בין ההורים, מובילה, לטעמי, להכרח בהשתתף שלום ולו מינימאלי ומופחת לשם השתתפות בצורכי
28 הקטינה השוטפים, אשר לא נסתר כי מסופקים לה על ידי אמה וכאשר לא נסתר כי בית אמה הוא

בית המשפט המחוזי בתל אביב - יפו בשבתו כבית-משפט לערעורים אזרחיים

עמ"ש 17-11-32172 ש. נ' ש.

תיק חיצוני :

- 1 ביתה המרכזי. ציפייה לשינוי והסתמכות על ציפייה זו מהווה סיכון רב מדי, בנסיבות העניין, אשר
2 עלול בסופו של יום לפגוע בקטינה עצמה- תוצאה אשר ביהמ"ש אינו יכול להשלים עמה".
3 הנה כי כן, בית משפט התרשם כי למרות זמני השהות, מי שתישא בפועל בעול סיפוק צרכי הקטינה תהא
4 המשיבה.
5
6 16. כן יש ליתן את הדעת לכך שאף שהשתכרותה נטו של המשיבה מתבטאת, כפי שציין חברי
7 השופט שוחט, בסך של 14,152 ₪, הרי היא משלמת משכנתא בסך של 4500 ₪ לחודש עבור דירת
8 2.5 חדרים שרכשה לצורך מגוריה ומגורי הקטינה, בעוד המערער מתגורר ביחידה נפרדת בבית אמו ללא
9 עלות, באופן המצמצם עוד יותר את נתון היחס בין היכולות הכלכליות וההכנסות הפנויות.
10
11 חיוב המערער בסך של 850 ₪ הכולל גם מזונות, גם מדור וגם הוצאות מדור, נקבע לטעמי מלכתחילה,
12 בשים לב לכל האמור לעיל, על הצד הנמוך.
13
14 17. והערה בטרם סיום: לא היה מקום להפחית את חיוב המזונות שקבע בית משפט קמא ביחס
15 לתקופה עד הגיע הקטינה לגיל שלוש (2380 ₪) לסך של 1700 ₪ לתקופת השנים ארבע עד שש, לאור
16 חובתו האבסולוטית של האב בגילאים אלו. לו נקבע חיוב המזונות ביחס לתקופה החל מגיל שש ואילך
17 לפי סכום ריאלי המשקף את צרכים שאינם טעונים הוכחה (לפחות 1600 ₪), לפי יחס ההשתכרויות נטו
18 לאחר תשלום המשכנתא, תוך מתן הדעת לגורם ההשקעה המירבית ולקביעה בדבר היות המשיבה
19 הגורם שסיפק בפועל את צרכי הקטינה, ממילא לא היה מקום לחשש שמעלה חברי לפיו הסכום בו חוייב
20 המערער "הינו גבוה יותר מהסכום שהוא היה צריך לשלם אילו הקטינה הייתה שוהה כל החודש אצל
21 האם".
22
23 18. לאור הטעמים הכלליים שמניתי, ולאור הנסיבות הקונקרטיות שפרטתי לעיל המאפיינות את
24 המקרה שעל המדוכה, עמדתי היא כי אין מקום להתערבותה של ערכאת הערעור בחיובו של המערער,
25 עורך דין במקצועו ואיש תקשורת, להשתתף במזונות בתו הקטינה, החל מגיל שש, בסכום של 850 ₪
26 המשקף גם מזונות, גם מדור וגם אחזקת מדור, וכי יש לדחות את ערעורו, על כל חלקיו.

27

יהודית שבח, שופטת, סג"נ

בית המשפט המחוזי בתל אביב - יפו בשבתו כבית-משפט לערעורים אזרחיים

עמ"ש 17-11-32172 ש. נ' ש.

תיק חיצוני :

השופט י. אטדגי

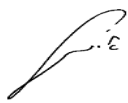

1
2 אני מצטרף לדעתה של השופטת שבח, לפיה על הערעור להידחות.
3 לטעמי, די בכך שהפער בין שיעור המזונות שנפסק על ידי בית משפט קמא לבין שיעור המזונות שהוצע
4 בחוות דעתו של חברי השופט שוחט אינו משמעותי, כדי להצדיק הימנעות מהתערבות בתוצאה שנפסקה,
5 הן לאור הכלל, לפיו, ערכאת הערעור איננה נוהגת להתערב בשיעור המזונות שנפסק בערכאה הדיונית
6 (ראו: חמי בן נון וטל חבקין, **הערעור האזרחי**, עמ' 51 והפסיקה המובאת שם) והן לאור הכלל, לפיו, אין
7 להפוך את הליך הערעור לשמיעה מחדש של העניין (**שם**, עמ' 473 והפסיקה המובאת שם).
8 וכן אני מסכים עם חברתי השופטת שבח כי ראוי להנהיג גם ביחס לקביעת שיעור המזונות את מבחן
9 "מעוף הציפור" הנהוג בהערכת גובה הפיצוי בתיקי נזיקין על ידי ערכאת הערעור, וזאת באותם מקרים
10 שבהם שיעור המזונות שנפסק סביר על פניו, בהתחשב במכלול הנתונים, וכאשר חישוב מדויק ו"נכון"
11 יותר לא יביא לתוצאה שונה מהותית.
12 משדי בכך, כאמור, כדי לדחות את הערעור, יש להותיר, לטעמי, את הדיון בסוגיות הנוספות שהוצגו בחוות
דעתה של השופטת שבח לעת מצוא.

_____
יונה אטדגי, שופט

15
16
17
18
19
20

התוצאה

21 בדעת רוב השופטים י. שבח ו י. אטדגי, וכנגד דעתו החולקת של השופט שוחט - הערעור נדחה.
22 המערער ישלם למשיבה את הוצאות הערעור ושכ"ט עו"ד בסך כולל של 20,000 ₪. העירבון שהפקיד
23 המערער יועבר למשיבה באמצעות בא כוחה.
24 ניתן לפרסום ללא שמות ופרטים מזהים.
25
26 ניתן היום, ד' שבט תשע"ט, 10 ינואר 2019, בהעדר הצדדים.

_____
יונה אטדגי, שופט   שאול שוחט, שופט, סג"נ   יהודית שבח, שופטת, סג"נ
אב"ד

27